

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

Semaine du 26 au 28 septembre 2023

Souguia n°105

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Soukot – Ma'amid bémékabel Touma

- Choulh'an Aroukh et Poskim -

Pour la Refoua Chelema de

Haim Dan Patrick ben David, Esther bat Rakheli et Rakhel bat Rivka

Pour la Hatslaha de la famille Mimoun ben Kohava

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו ויעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאת מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Le Choulhan Aroukh a l'air de se contredire dans deux endroits différents. D'un côté il est Possek comme le Roch que le seul problème dans une Souka qui tient sur un lit est de s'assurer de sa hauteur, ce qui implique que le problème de Maamid n'est pas pris en compte. Mais dans un autre Siman il dit que poser son Skakh sur une échelle pourrait poser problème car elle serait Mekabel Touma.

Les Poskim ont expliqué cette apparente contradiction et nous devons les étudier afin de savoir si Maamid est finalement à craindre même d'après le Choulhan Aroukh.

Bon Limoud sur Matmidim !

Programme du mardi

Vous semble-t-il qu'il puisse y avoir une contradiction entre le Troumat Hadeshen suivant rapporté par le Beit Yossef et celui étudié la semaine dernière qui était Possek comme le Roch de ne pas retenir le Psoul de Maamid ?

בית יוסף אורח חיים סימן תרכט

ז כתוב בתרומת הדשן (שו"ת סי' צ) סוכה שרצו לשים למעלה סולם כדי להניח הסכך על גביו כשר הדבר או לא. תשובה נראה דשרי אפילו לסכך כל הסוכה בסולמות שלנו דאין כאן סכך פסול אף על גב דכלי הוא מכל מקום לא מקבל טומאה דכלי עץ שאין לו בית קיבול אינו מקבל טומאה ואף על גב דעולין ויורדין בו בסולם אינו מטמא מדרס כדאיתא בתוספות (סוכה ה. ד"ה מסגרתו, ב"ב סו. ד"ה ושאני) בשם תורת כהנים (שמיני פר' ו). אבל בתשובות להרמב"ן (המיוחסות) סימן רט"ו נסתפק בדבר ב:

דרכי משה הקצר אורח חיים סימן תרכט אות (ב) facultatif

(ב) ובתשובות הרשב"א (ח"א) סימן קצ"ו מסתפק בדבר ובסימן קצ"ה שם כתב בהדיא דאסור לסכך בסולמות שלנו דמקבלין טומאה מדאורייתא ועיי"ש וכן כתב מהרי"ל (הל' סוכה סי' ז) דאסור להניח סולם על הסכך להחזיקו וכל שכן לסכך בו דאסור וכתב עוד מהרי"ל (שם) דאסור להניח שום כלי המקבל טומאה על הסכך להחזיקו אפילו קתדראות משום דמקבלין טומאת מדרס:

מהרי"ל הל' סוכה facultatif

חמהר"י סג"ל כל דבר המקבל טומאה אסור לסכך בו לכן יזהר כל אדם שלא להניח סולם או שברי כלים של ספסלי' וקתדראות על הסכך להחזיק את הערבה דחיישינן שמא נטמאו במדרס

שולחן ערוך אורח חיים הלכות סוכה

סימן תרכט סעיף ז

יש להסתפק אם מותר להניח סולם על הגג כדי לסכך על גביו. הגה: לכן אין לסכך עליו; ואפילו להניחו על הסכך להחזיקו, אסור; וה"ה בכל כלי המקבל טומאה, כגון ספסל וכסא שמקבלין טומאת מדרס (מהרי"ל).

שם סעיף ח

לחבר כלונסאות הסוכה במסמרות של ברזל או לקשרם בבלאות (פירוש חתיכות של בגדים בלויים) שהם מקבלים טומאה, אין קפידא.

סימן תרל סעיף יג

הסומך סוכתו על כרעי המטה והכרעים הם מחיצות, אם יש בה גובה י' טפחים מן המטה לסכך, כשרה; ואם לאו, פסולה. ואם סמך הסכך על עמודים והכרעים הם דפנות, אפילו אין גובה עשרה מהמטה עד הסכך, כשרה, כיון שיש י' טפחים מהארץ עד הסכך.

Quelles sont les deux réponses rapportées par le Maguen Avraham ? En quoi contredit-il le Levouch (rapporté plus loin, journée du mercredi) ? Selon le Taz, Maamid est-il permis même Lékhatehila ?

מגן אברהם סימן תרכט ס"ק ט

על גביו. דאין מעמידין הסכך בדבר המקבל טומאה שמא יבא לסכך בו אף על גב שמעמידין על כותל אבנים משום דלא שכיח שייסכך בהם ועוד דכ"ע ידעי דכה"ג בית דירה מקרי ויש נוהגים להעמיד קנים תחת הסכך ומדת חסידות הוא (ר"ן)

ובהכי מתיישבת מ"ש סימן תרל"א ס"ח שאע"פ שהסכך כשר נתון על השפודים כשר כיון דלא התירו לו א"כ נתן סכך כשר עליהם לא גזרי' שיסכך בשפודים וכמ"ש שם ס"ט והב"ח כת' שמדינא אסור להעמיד ולא משום גזיר' ע"ש שנדחק ולדבריו קשיא הך דשפודין

מ"מ צ"ע דהא בססי' תר"ל פסק הרב"י בהדיא דמותר להעמיד בדבר המקבל טומא' דאל"כ אפי' גבוה עשרה פסול' ע"ש וגם בס"ח פסק לחבר כו' אין קפיד' א"כ מוכח דס"ל כת"ה שמותר להעמיד בדבר המקבל טומאה וכ"ה בלבוש בהדיא **לכן נ"ל דמה שאסר בסולם היינו משום שהיא עצמ' סכך פסול** [ועסי' תרל"ב] וכ"ה ברשב"א סי' קצ"ה וידוע שתשוב' להרמב"ן הוא ג"כ מהרשב"א וא"כ שניה' לדבר א' נתכוונו אבל להעמיד הסכך בדבר המקבל טומא' שרי וכמ"ש הרא"ש ות"ה ומהרי"ל בתשו' סי' פ"ז **ועי"ל דבדיעבד שרי וכמ"ש ססי' תר"ל ולכתחל' אסור וכמ"ש כאן ס"ז ומ"ש ס"ח שמותר לקשרם בבלאו' היינו כמ"ש ססי' תר"ל בשם הר"ן דכיון שאין הסכך עצמו נסמך עליה' אלא שקונדסין נסמכין עליהם שרי וכן עיקר דלא כלבוש:**

ט"ז אורח חיים סימן תרכט סעיף ז

כדי לסכך על גביו. קשה הא הסכך הכשר רבה עליו וכן איתא בתשובת רשב"א סימן רי"ג שאין איסור כשתוקע שאין בהם במסמרות ברזל בסכך מטעם שמקבל טומאה כיון שהסכך כשר רבה עליו וכו' ואי הטעם כאן כיון שמעמיד הסכך גרע טפי וההיא דיעה שנזכר' בססי' תר"ל אי"ה א"כ קשה למה התיר בסמוך לחבר כלונסות הסוכה במסמרות ברזל דהטעם דלא איכפת לן בדבר המעמיד כמ"ש בסעיף ח' ורמ"א לא כ' שם מידי משמע דמודה בזה וכן בססי' תר"ל מוכח שם דלא קפדי' בדבר המעמיד וצ"ל דכאן מיירי שהסול' רחב ד"ט והוא סכך פסול דפוסל באמצע בד"ט כדלקמן סימן תר"ל וא"כ גם לפמ"ש רמ"א אח"ז כגון ספסל וכסא כו' מיירי ג"כ בכיוצא בזה שהם רחבים ד"ט אלא דקש' הא אין סכך פסול פוסל בסי' תר"ל אא"כ לא נשאר שיעור הכשר סוכה כדאיתא סי' תר"ל ס"ב:

משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות סוכה סימן תרל סעיף יג

(נט) אם יש בה גובה וכו' כשרה - דאף דמעמיד ע"ג מטה שהיא מקבלת טומאה [ס] לא איכפת לן בזה דקבלת טומאה על הסכך נאמר ולא על הדפנות. ומ"מ לכתחלה נכון להזהר בזה כי יש מן הפוסקים שמחמירין בזה [מ"א בסי' תרכ"ט ס"ח]:

שער הציון סימן תרל ס"ק ס Facultatif

(ס) עיין בבית יוסף שהביא בשם תרומת הדשן להכריח דגם דעת הרי"ף הוא כן, מלבד דעת הרא"ש שהביא מירושלמי דדחה הטעם מפני שמעמיד בדבר המקבל טומאה. ולעניות דעתי משום זה בלבד קשה לסמוך להקל, אחרי שהר"ן וכן הריטב"א בחדושו דעתם דלדעת הרי"ף יש לחוש לטעם זה, אכן אחרי בינותי בספרים ראיתי שרבים הם המקילים בפרט זה שפסקו כחכמים, הלא המה הרי"ף גיאות [וזה לשונו, הסומך סוכתו לכרעי המטה להעמידה ולחזקה, אפילו אינה יכולה לעמוד בפני עצמה כשרה], והרמב"ם בפירוש המשנה שהעתיק הטעם אלבא דר' יהודה מפני שאין לה קבע ור' יהודה לטעמה וכו', ואין הלכה כר' יהודה, והרז"ה ורבנו ישעיה, הובא בשבלי הלקט, כולם כתבו בהדיא דהלכה כחכמים, וממילא מובן דאינם חוששין למה שמעמיד על דבר המקבל טומאה, וגם הר"ן שמחמיר הוא רק מדרבנן בעלמא, עיין שם, ובודאי יש לסמוך על דעת המקילין בזה, אכן לכתחלה נכון להזהר בזה לצאת ידי כל הדעות, ועיין בדברי קרבן נתנאל על הרא"ש:

משנה ברורה סימן תרכט ס"ק כב

[...] וכן העתיקו [מא] כמה אחרונים לדינא דלכתחלה יש ליזהר שלא להעמיד הסך בדבר המקבל טומאה אכן בדיעבד או שאין לו שאר דברים קי"ל דמותר להעמיד הסך בדבר המקבל טומאה כדמוכח בסוף סי' תר"ל:

שער הציון סימן תרכט ס"ק מא

(מא) מגן אברהם במסקנתו והגר"ז ודרך החיים וחי"אדם ובגדי ישע:

Programme du mercredi

(Hazon Ich facultatif)

א י ש

הלכות סוכה סימן קמג

ח ז ז

דמעמידה בדבר המק"ע, ומיכו חין זה מוכרח דהרמב"ן פי' דהכא חסר לה קצב עפי וכמו שפירשו צירושלמי, ומ"מ כיון דחז"ל הזכיר שני העעמים משמע דכ"ל להחמיר כשני העעמים, ואמנם דעת הרא"ש דחין חוששין לעעס מעמיד כמו שהכריעו צירושלמי, ודעת הר"ם דהלכה כחכמים ולפי' הרא"ש חין הכרע גם מדברי הר"י, ודעת רמב"ן ור"ן דחיסור מעמיד חינו חלא מדרבנן, ויש מקום לומר להקל בדרבנן מוספק אחרי שצירושלמי מסקו דחין חוששין למעמיד, וכן פסקו צטוש"ע סוף סי' תר"ל, וכן פסק בתה"ד סי' ז"א.

א) סוכה כ"א צ"א חמר חז"ל ל"ש חלא סמך חזל סכך ע"ג המטה כשרה, דעת הרמב"ן והר"ן להחמיר שלא להעמיד בדבר המקבל טומאה, דמשמע דדברי חז"ל להלכה נחמרו ולא חליצה דר"י דחם חליצה דר"י ולית הלכתא כותי הו"ל למימר מחלוקת בסמך כו', וע"כ זו דעת הר"י שהצ"ח דברי חז"ל, חזל חכתי לא ידעין אי עעמא דר"י משום שאין לה קצב חו משום שמעמידה בדבר המקבל טומאה, וזכה דעת רמב"ן ור"ן להחמיר דהא חו עעמא דר"י משום שאין לה קצב חו ר"י לעעמא דסוכה דירת קצב וחז"ל מוקי להא דר"י כשיטה לעיל ז' צ"א ולית הלכתא כותי, וע"כ חז"ל עעמא

לבוש אורח חיים סימן תרל סעיף יג

הסומך סוכתו על כרעי המטה והכרעים הן הן הדפנות, אם יש גבוה עשרה טפחים מן חלל המטה עצמה לסכך(ט)כא כשרה, ואם לאו פסולה, אף על גב שמן הארץ עד הסכך יש עשרה אפילו הכי פסולה, שכיון שהסכך הוא על גבי כרעי המטה עצמם הרי לא חשיב להיות מן הסוכה אלא חלל המטה, וחלל המטה אין בו עשרה שהוא שיעור הכשר סוכה: * הג"ה ועיין לעיל סימן תרכ"ז וסעיף ג' ובסימן תרל"ד ובסימן תרל"ג סעיף ח' וט': אבל אם סמך הסכך על העמודים והעמודים תקועים בארץ והכרעים הם הדפנות, אפילו אין גבוה עשרה מן חלל המטה עצמה עד הסכך כשרה, כיון שאם ינטל המטה יש עשרה טפחים מהארץ עד הסכך, אין המטה ממעט את האויר לפסול אותה, שהמטה אין לה קבע שהרי יכולים לטלטלה ממקומה.

ואין לומר אדרבה היא הנותנת שכיון שאין לה קבע נפסל אותה ג"כ לדפנות, שהרי אם ינטל המטה תשאר הסוכה בלא דופן, לזה לא חיישינן, שבדפנות סגי בדופן שיכולה לעמוד ברוח מצוייה, הלכך לגבי קרקעית הסוכה לא חשבינן קרקעית המטה ואינו ממעט הכשר אויר הסוכה, כיון שיכולה להנטל ודרכה להנטל, ולגבי הדפנות חשבינן דפנות המטה לדפנות כשירות כיון שיכולין לעמוד ברוח מצוייה:

Le Levouch – Rabbi Mordeh'āi Yafé est né en 1530 à Prague. Il compte Rachi et Hillel parmi ses ancêtres et est élève Mouvhak du Rama, il étudia aussi auprès du Maharshal. Très grand érudit, il étudia aussi la philosophie, l'astronomie et les mathématiques, ainsi que la Kabala, domaines qui auront une place dans son ouvrage. Il fut nommé Rav dans plusieurs villes comme Prague, Grodno, Lublin (où il devient l'un des dirigeants du Conseil des Quatre Terres) et Pozen, où il restera Grand Rav jusqu'à son décès en 1612.

Après la parution du Choulh'an Aroukh qu'il estima trop succinct, il décida d'écrire son ouvrage le levouch Malkhout, organisé autour du Tour et qui offrirait plus d'explications, tout en mettant davantage en avant le Minhag Ashkenaz. Son importance fut telle que des grands commentaires sont apparus ultérieurement, comme le Elia Zouta et le Elia Raba régulièrement rapportés en référence Halah'ique.

שם סימן תרכט סעיף ז

יש להסתפק אם מותר להניח סולמות שלנו על גבי הסוכה לסכך עליה, שלא נתברר לנו דינא אם הם מקבלים טומאה אם לאו, שהרי אין להם בית קיבול ואינם דומין כל כך ליחשב כלי, לכך יש להחמיר שלאי להניחם כלל על הסוכה, והוא הדין כל כלי כגון ספסל וכסא שמקבלים טומאת מדרס, יש ליזהר בהן שלא להניחן עליה כלל: סעיף ח. [...] הלכך מותר לחבר כלונסות הסוכה במסמרות ואפילו במסמרות של ברזל, ואף על גב שהמסמרות הם מקבלים טומאה מותר, שאין המסמרות עשויין לצל אלא להעמיד הסוכה ולחזקה, ומהאי טעמא מותר ג"כ לקשרה בבלאות שהם מקבלים טומאה:

Le H'ayé Adam - Rabbi Avraham ben Yehiel Mikhal Dantsiguer est né à Danzig en Pologne en 1748 dans une famille de Rabbanim importants. Il a étudié à la Yeshiva de Prague et auprès de Rav Yehezkiel Landau – le Noda Bihouda. Il décline un poste à Vilna et gagne sa vie en exerçant le métier de marchand, mais plus tard, après une perte importante de ses biens, il y acceptera la fonction de Dayan jusqu'à ses derniers jours en 1820. Il est l'auteur d'ouvrages Halakhiques très importants : le H'ayé Adam, conclusions sur les parties du Orah Haim du Choulhan Aroukh (mais dans un ordre différent). Il développe ses explications dans le Nishmat Adam. Le livre H'okhmat Adam porte sur la partie Yoré Déa, avec ses développements dans le Binat Adam. L'influence de ses psakim est très importante notamment en Europe, et devient une référence régulière pour le Mishna Broura. Il est aussi l'un des trois piliers utilisés par le Kitsour Choulh'an Aroukh

חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל קמו סעיף ל **לכתחלה ראוי להחמיר** שלא להעמיד הסכך בדבר שמקבל טומאה. **ולכן אין ליתן סולמות של עגלות או המחוברים בכותל שנותנים שם מאכל בהמה**, שהם ככלים ומקבלים טומאה, וכן שאר סולמות שיש להם בית קיבול השליבות, וכל שכן שאר כלים כגון מרה ומגריפה כדי לסכך עליהן, ואפילו ליתן אותם על הסכך כדי שיחזיק הסכך שלא יפול, דגזרינן שמא יבוא לסכך בהם. ומה שנותנין הכלונסאות על כותל אבנים המחובר, משום דשם לא שייך למגזר. וכל זה לכתחלה אם אפשר ליזהר. **אבל אם אי אפשר שאין לו שאר דברים או בדיעבד**, קיימא לן דמותר להעמיד הסכך בדבר המקבל טומאה. ולכולי עלמא מותר לחבר הכלונסאות שמניח הסכך עליהם במסמרות של ברזל, כיון שאין סומך הסכך על המסמרות אלא שמחזיק בהם העמודים, זה מותר לכולי עלמא. וכן מותר לקשרם בחבלים של פשתן או בבגדים בלויים. אבל לקשור הסכך עצמו בכלונסאות בחבלים, ראוי ליזהר לכתחלה, כיון שקושר הסכך עצמו בדבר המקבל טומאה (סימן תרכ"ט במ"א):

שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תרכט סעיף יא

הסולם יש להסתפק בו אם הוא מקבל טומאה לפי שאין בו בית קבול והרי הוא כשאר כל פשוטי כלי עץ שאינן מקבלין טומאה או אפשר שהנקבים שהשליבות תקועות בהן הן דומין לבית קבול ולפיכך אין לסכך בו.

ולכתחילה יש ליזהר שלא להניחה על גבי הגג כדי להניח עליו הסכך וכן שלא להניחו על גבי הסכך כדי להחזיקו שלא יפזרנו הרוח והוא הדין שאין מחזקין ואין מעמידין את הסכך לכתחלה בכל דבר שראוי לקבל טומאה כגון כסא וספסל גזרה שמא יסכך בהן:

סעיף יב. במה דברים אמורים כשהסיכוך בעצמו מונח על גבי דבר שמקבל טומאה או שדבר המקבל טומאה מונח על גבי הסכך ממש ומחזיקו אבל אם הסכך מונח על גבי כלונסאות או על גבי יתדות והן מונחים על גבי דבר המקבל טומאה אין בכך כלום ומותר לעשות כן לכתחלה ואף על פי שדבר המעמיד ומחזיק את הסכך נסמך על גבי דבר הפסול לסיכוך אין בכך כלום שהרי כל סוכה שבעולם מעמידי הסכך הן נסמכים על גבי קרקע עולם הפסולה לסיכוך:

סעיף יג. וכל זה לכתחילה אבל בדיעבד שכבר העמיד את הסכך עצמו בדבר המקבל טומאה מותר לישוב בה לכתחלה.

ואפילו לכתחלה מותר להניח את הסכך עצמו על גבי הדפנות אפילו אם הן מן הפסול לסיכוך כגון חומת אבנים לפי שאין לגזור שמא יסכך סוכתו באבנים שהכל יודעין שהאבנים פסולין לסיכוך שהרי אין זו סוכה כלל אלא כעין בית דירת קבע.

וכן מותר לכתחילה לחבר כלונסאות הסוכה שהסכך מונח עליה לדפנות הסוכה ע"י מסמרים של ברזל או לקשרן בחתיכות בגדים המקבלין טומאה כיון שהסכך עצמו מונח על גבי כלונסאות שאינן מקבלין טומאה וכשרים לסיכוך:

Programme du jeudi

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרכט סעיף יח

[...] אלא מיירו בסולם האסור לסכך בו שיש בו בית קיבול ולעניין לסכך על גביו מטעם מעמיד בדבר המקבל טומאה ומקום הספק הוא משום דרוב הפוסקים דחו הך דמעמיד בדבר המקבל טומאה ובעלי הש"ע עצמם פסקו כן בסי' זה סעיף ח' דמותר לחבר הכלונסאות במסמורת של ברזל וכן לקמן בס"ס תר"ל פסקו דמותר להעמיד בדבר המקבל טומאה **אלא דכאן יש לאסור יותר דשם המעמידים הם מן הצד ואין הדבר ניכר כל כך משא"כ כאן שהמעמיד הוא על כל אורך הסכך למטה או למעלה להחזיקו והוא כאלו הוא עיקר הסכך** וכן בכל כלי המקבל טומאה כן הוא ומפרשי הש"ע [ט"ז סק"י ומג"א סק"ט] כתבו דהספק הוא משום דהסולם הוי הסכך עצמו והוא רחב ד' טפחים וד' טפחים סכך פסול פוסל באמצע כמ"ש בסי' תר"ל והם עצמם דחו דבר זה שהרי זהו רק כשלא נשאר הכשר סוכה כמבואר שם [ט"ז שם] ועוד הא בין שליבה לשליבה יש אויר הרבה **ויש מי שאומר דהטעם הוא משום מעמיד בדבר המקבל טומאה וזה שלקמן התירו זהו בדיעבד אבל לכתחלה אסור [מג"א שם] ותימה דלקמן ג"כ מיירי לכתחלה** מיהו עכ"פ לדינא נלע"ד דבסולמות שלנו שנחקקים מעבר לעבר מותר לסכך בהם וכ"ש להניח על הסכך או תחת הסכך ואותן השליבות שמעמידים ברפתים שבהם נותנים להסוסים ולבהמות לאכול שקורין זאלא"ב פשיטא שהם כלי קיבול ומקבלים טומאה ואסור לסכך בהם [ולא עמדתי ע"ד הט"ז שמקודם כתב דהסולם עצמו הוה הסכך ואח"כ בסקי"א כתב מטעם מעמיד ומפני הרואים שיבואו לעשות מהם גוף הסכך ע"ש וזהו גזירה חדשה שלא שמענו והמחזור כמ"ש ודו"ק]:

סעיף יט. ואם מותר להעמיד בדבר המקבל טומאה רבינו הב"י בסעיף ח' פסק דמותר וז"ל לחבר כלונסאות הסוכה במסמורת של ברזל או לקשרה בבגדים בלויים שהן מקבלין טומאה אין קפידא עכ"ל וכן פסק בס"ס תר"ל ע"ש שכן דעת רוב הפוסקים וכן בירושלמי פ"ב [הל' ב'] דחי לגמרי דבר זה דאין שום איסור להעמיד בדבר המקבל טומאה וכ"כ הרא"ש והאריך בזה וזהו דעת רוב רבותינו [לבד הר"ן שפסק לאיסור מטעם גזירה שיאמרו כשם שמותר להעמיד בהם כמו כן מותר לסכך בהן והב"ח האריך דהוה דאורייתא והביא מרש"י. ותמיהני לו יהי כן הוא רש"י לא פסק כר"י וכ"מ מתשו' הרשב"א סי' קצ"ה שפסק שאין הסולם פוסל הסכך ומ"ש הב"ח דאזיל בשיטת ר"ת שמחלק בין קדם סכך כשר לסכך פסול ע"ש דבריו תמוהים דלהדיא דחה הרשב"א בחידושו במשנה דהדלה עליה את הגפן שיטת ר"ת וכמ"ש בסי' תרכ"ו וכיון דאפילו להר"ן אינו אלא דרבנן ורוב הפוסקים והירושלמי לא ס"ל כן למה לנו להחמיר ומה גם שכמה קושיות יש על שיטה זו והוכרחו לדחוק א"ע כמ"ש הב"י והב"ח בעצמו וכיון שכן הוא גם הכרעת רבותינו בעלי הש"ע והאחרונים אין להחמיר בזה]:

מאמר מרדכי סימן תרכט ס"ק ז

[...] ולענין סתירת פסקי מרן ז"ל מסעי' זה לסעי' שאח"ז ולמ"ש ס"ס תר"ל נלפ"קד יישוב נכון והוא שרצה מרן ז"ל לפשר בין שתי הדיעות וראה **דברי האוסרים במקום שהמעמיד עומד תוך חלל הסוכה** כי הכא דבכה"ג שהוא עומד תוך חלל הסוכה ובמקום הסכך שייך לפיר למגזר גזירה דשמה יבואו לסכך

בו משא"כ בההיא דסי' תר"ל שהדבר המקבל טומאה שמעמיד בו אינו עומד תוך חלל הסוכה ובמקום הסכך ולכן לא שייך למגזר כ"כ ומש"ה סמך על המקילין ובהא אתי שפיר נמי ההיא דלקמן ס"ח (ועי"ל) דהתם דמיא למ"ש הר"ן ז"ל בקונדסין שהעמידו וסמך על האילן וסמך הסכך על הקונדסין דכיון שהסכך עצמו אינו נסמך על האילן לא גזרו רבנן כולי האי ה"נ כיון שאין הסכך עצמו עומד על דבר המקבל טומאה אלא על כלונסות העומדי' והנסמכין בדבר שמקבל טומאה לא גזרינן וכמ"ש הרב מ"א בזה) והוא נכון לפי עיקר דין זה שאינו אלא מטעם גזירה דשמה יבואו לסכך בדבר המעמיד ודוק היטב ויצא לנו מזה שאם הקנים או הערבה של הסכך נסמכין ועומדין על כלונסאות של ברזל שהם תקועים וקבועים בתוך חלל הסוכה מכותל לכותל וכיוצא בזה אסור לפי הכרעת מרן ז"ל וכן הורתי הלכה למעשה אבל אם העמיד קונדסין בארץ וסמך עליהם הסכך ליכא איסורא לפ"ז ודברי הרב מ"א והרט"ז לא נתחווורו אצלינו בזה [...]

Le Bikourei Yaakov - Rabbi Yaakov Ettlinger est né en 1798 à Karlsruhe (Allemagne) et est mort en 1871 à Altona (Royaume Prusse). Un de ses Rabbanim fut le Rav Asher Wallerstein, fils du Shaagat Arieh. Il fut Rav dans plusieurs communautés allemandes. Il fut connu pour être versé dans le Zohar. Il étudia aussi à l'université et fut ainsi un des premiers Rabbanim ayant une formation académique. Musicien, il écrivit la partition du Pyout Maoz Tsour chanté à H'anouka. Il fonde sa Yeshiva dans la ville de Mannheim où il formera de nombreux illustres étudiants dont le célèbre Rav Chimchon ben Raphaël Hirsh. Puis à Altona il fonde aussi une Yeshiva où l'on compte parmi ses élèves le Rav Azriel Hildesheimer, aussi universitaire et fondateur du mouvement « nouvelle orthodoxie » (Torah et Derekh Erets), qui tente de concilier le judaïsme traditionnel et la culture moderne, tout en luttant contre le mouvement réformé, tout comme le Rav Ettlinger lui-même.

Il reçut le titre honorifique de « Nassi Erets Israël » par les Rabbanim Ashkenazim et Sefaradim de Jérusalem pour son investissement en faveur de l'installation des juifs en Israël. Rav Yossef Haim Sonnenfeld qui habitait dans la demeure « Beit Yaakov » offerte en l'honneur de Rav Ettlinger, ne tarissait pas d'éloges sur le Rav. Il disait qu'il voyait une correspondance divine entre sa mort le 1er soir de Hanouka et son ouvrage le plus important, le Aroukh Laner (commentaire profond sur le Chass) qui est composé de 8 tomes, et dont le nom rappelle prophétiquement que la lumière de sa Neshama a été emportée dans le monde futur ce jour de Hanouka. Le Bikourei Yaakov traite précisément des Halakhot de Souka. Ces deux ouvrages sont des références utilisées couramment parmi les Poskim.

ביכורי יעקב סימן תרכט ס"ק טו

אין קפידא. אף דאסור להעמיד בדבר המקבל טומאה, שאני הכא כיון דאין הסכך נשען על הברזל והבלאות אלא על הכלונסות, הו"ל מסמרות ובלאות מעמיד דמעמיד דשרי אליבא דכו"ע, כמש"כ הר"ן (מג"א סק"ט). וה"ה בכל כה"ג שרי להניח קנים אפילו על כלי ממש ולהניח הסכך עליהם. ואין אסור אלא כשמסכך ממש על דבר המקבל טומאה, או שפסול לסכך מטעם מחובר וכדומה. ולסמוך על כותל אבנים משמע בר"ן דאפילו סכך ממש מותר לסמוך, דלא שכיח שיסכך באבנים וליכא למיגזר אי יסמוך הסכך עליה שמא יבא לסכך בהן. וישי, ויש נוהגים להעמיד קנים תחת הסכך שלא לסמוך הסכך על כותל אבנים ממש, ומדת חסידות היא:

שם סימן תרל ס"ק לב

(לב) על כרעי המטה. לפמש"כ הט"ז כאן (ס"ק י"ד) משמע דאפילו לכתחלה מותר לסמוך. אבל לפמש"כ המג"א סי' תרכ"ט ס"ז הבאתיו שם (ס"ק י"ג), רק בדיעבד כשרה אבל לא לכתחלה, משום מעמיד בדבר המקבל טומאה, ועיין מש"כ שם:

Quel est l'avis du Kaf Hahaim sur le Choulhan Aroukh ? Selon le Or Letsion, quelle est la méthode utilisée par le Choulhan Aroukh pour présenter ses Psakim?

שו"ת אור לציון מבואות יסודות בדרכי ההוראה ענף א

ענף א - שיטת מרן בפסקיו בשולחן ערוך.
א. הנה מצינו למרן בכמה מקומות שנראים דבריו כסותרים אלו את אלו, שבאותו ענין פסק כשתי דעות החולקות זו על זו, כגון לענין סוכה, שבסימן תר"ל סעיף י"ג [...]
ב. ונראה בכל זה יסוד בשיטת מרן בפסקיו בשו"ע, שאעפ"י שבכמה מקומות שיש מחלוקת בין הראשונים הכריע מרן כצד אחד, מ"מ במקום שראה שאין דברי החולקים דחויים לגמרי,

כף החיים סימן תר"ל אות ח

המעמיד יעו"ש. מיכו כב"ח פסק להחמיר כמ"ד. מפני שמעמיד בדבר המקבל טומאה יעו"ש כס"י זכ וס"י תרכ"ט וסב"ד שכנס"ג בסג"י או"י ט"ו א"ר או"י כ"א. וא"כ לפי דברי כב"ח אין להניח הסכך על כרעי המטה ואפ"י אם יש גובה י"ט מן המטה לסכך מפני שמעמיד בדבר המקבל טומאה. ולכן לכחלה יש להחמיר. וכ"כ דעת האחרונים לכתחלה יש להחמיר כמ"ש לט"ל סי' תרכ"ט או"י יעו"ש:

חשש לדבריהם במקום שבקל יכול לעשות כמותם, ובפרט במקום איסור תורה, מפני שמרן בפסקיו אינו פוסק בראיות תלמודיות, אלא מכריע בין שיטות הפוסקים, וכמש"כ מרן עצמו בהקדמתו לבית יוסף וז"ל. ועלה בדעתי שאחר כל הדברים אפסוק הלכה ואכריע בין הסברות, כי זהו התכלית, להיות לנו תורה אחת ומשפט אחד, וראיתי שאם באנו לומר שנכריע דין בין הפוסקים בטענות וראיות תלמודיות, הנה התוספות וחידושי הרמב"ן והרשב"א והר"ן ז"ל מלאים טענות וראיות לכל אחד מהדעות, ומי זה אשר יערב ליבו לגשת להוסיף טענות וראיות, ואיזה הוא אשר ימלאהו ליבו להכניס ראשו בין ההרים הררי אל להכריע ביניהם על פי טענות וראיות לסתור מה שבררו הם, או להכריע במה שלא הכריעו הם וכו'. וע"ש שמשום כך הסכים בדעתו להכריע על פי שלשת עמודי הוראה. וכיון שאינו אלא מכריע, אף במקום שפסק כצד אחד חשש לדברי החולקים, כיון שיכול לקיים שניהם, והוא כעין דין דבר שיש לו מתירין, שכיון שיכול לנהוג בהיתר גמור, אומרים לו המתן עד שיהא ודאי היתר.

ובזה מתיישבות הסתירות בדברי מרן, שלענין מעמיד בדבר המקבל טומאה, אעפ"י שהכריע מרן כהראשונים הסוברים שאם העמיד בדבר המקבל טומאה הסוכה כשרה, מ"מ חשש להחולקים, והסתפק אם להתיר לעשות כן לכתחילה, ולכן בסולם כתב שיש להסתפק אם לעשות כן לכתחילה, ובסומך סוכתו על כרעי המיטה דאיירי בדיעבד, כתב להכשיר את הסוכה [...].

Liste des 105 Souguiot étudiées sur Matmidim			
Souguiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah	14. Brah'a sur un interdit	33 -34. Birkat Hagomel	Hanouka
2. Choméa Kéoné	15. Anigrone	38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit	8. Emplacement de la Hanoukia
3. Arévout	17. Birkat Haguefen	39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli	44. Ner Ich oubeto
4. Kavana dans le Chema	18. Natei Inchei	40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot	45. Ner Ich oubeto (2)
5. Position pour le Chema	19. Birkat Haréah'	41. Hatov Véhamétiv sur le vin	Pourim
6. Méah Brah'ot	22. Les jus	42. Cheva Brah'ot (1)	16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
7. Amen Yetoma	23. Trima	43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot	85. Zakhor et Méh'iyat Amalek
9. Les quantités pour les Brah'ot	24. Pat Kisinin (1)	46. Birkat Halevanah	Pessсах
10. Les Brah'ot de consommation	25. Pat Kisinin (2)	47-49. H'azarat Hachats'	20. Biour H'amets
11. Brah'a Chééina Tsrih'a	26. Les Apéritifs		58. Bedika des miettes
12. Ikar Vétafel	27-31 Zimoun		86. 87. 88. Vente du Hamets
13. Mééin Chaloch	32. Tefilat Haderekh		Sefirat Haomer
			21. Un seul grand compte
			89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira
Souguiot générales			
37. Bal Tossif	54. Mitsvot lav lihanot nitanou	71. 72. Haossek Bamitsva	Ben Hametsarim
50. Tokh Kédé Dibour	55-56. Mitsvat Assei	Patour Minhamitsva	100. 3ème Beit Hamikdash
51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera	Chehazman grama	89. 90. Les actions de l'enfant	Roch Hachana
53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	57. Zerizim makdimim lemitsvot		35. Les trois Livres
			101 - 103. Tkiot Choffar
Chabbat – Melekheth Mah'chevet		Chabbat – Les Derabanan	
59. 60. 61. Mit'assek	75 à 79. Grama	91 à 95. Réhitsa BéChabbat	Soukot
62. 63. 64. Davar Chééno	80. Chinouy	VéYom Tov	36. Mitstaer
Mitkaven	69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah		104. 105. Ma'amid
65. à 68. Psik Récheh			
Hachkafa- pensée juive	Even Haezer	Yorei Dé'ah	
81 à 84. Tsaar Baalei Haim	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains	